

OBČASNÍK

OBCE RÁJEC

2/2020

Milí čtenáři, ve druhém letošním čísle se dočtete informace o proběhlých událostech v měsících červen až září. Přejeme Vám pěkné počteníčko a klidné prožití podzimních dnů.

Vítání rájeckých občanů

V neděli 28. června byli starostou obce Vladimírem Hrochem na sále kulturního domu přivítáni tři ze čtyř nových občanů Rájce. Po krátkém proslovu následoval zpěv písní z pohádek v doprovodu kytary a nechyběla ani recitace. Ze slavnostního obřadu si odnesly maminky kytičku a drobný dárek pro svoje ratolesti.

Proběhl 4. ročník turnaje v malé kopané

SK Rájec, spolek pořádal v sobotu 1. srpna na travnatém hřišti za školou turnaj v malé kopané. Startovalo deset družstev, které byly rozděleny do dvou skupin. Po soubojích ve velice parném letním počasí vybojovalo první místo družstvo TJ Maletín, na druhé příčce se umístili muži FC Ombré a třetí místo obsadili Bezední kelímci. Přítomným bylo nabídnuto občerstvení v podobě guláše, makrel a různých nápojů.

Proběhla oslava 200. výročí založení zdejší školy

Základní škola Rájec pořádala 19. září k 200. výročí založení školy Den otevřených dveří.

Budova školy byla otevřena od 9:00 do 17:00 hodin, kde si návštěvníci shlédli prostory školy se zahradou, prohlédli kroniky školy a fotografie zapůjčené z archivu. V jednotlivých třídách byly na interaktivních tabulích promítány pohádky hrané bývalými žáky školy a prezentace fotografií.

Od 14:00 hodin proběhlo setkání bývalých a současných pedagogických pracovníků školy s veřejností. Všichni se mohli občerstvit výbornými koláčky a jednohubkami. Školu během dne navštívilo více jak 50 osob.

Něco málo z historie základní školy v Rájci

Ve školním roce 2020/2021 je základní škola jednotřídní se třemi postupovými ročníky. V prvním ročníku se vzdělává pět prvňáčků, druhý ročník navštěvují čtyři žáci a do třetího ročníku dochází tři žáci. Mateřskou školu navštěvuje 21 dětí.

Pamětníci vyprávěli, že v dávných dobách chodily děti z Rájce (tehdejšího Velkého Rejce a Theodorova) do školy do Rájčka a Zvole. Docházka nebyla povinná. Dětem patřila svoboda, pastva a robota na panském. Děti, které v těchto dobách docházely do školy, seděly v lavicích bez opěradel podél stěn, učebnice neměly a psalo se na tabulky nebo na řezaný papír brkovým perem.

V Rájci se začalo vyučovat počátkem 19. století. Školní budova nebyla, vzdělávalo se v privátních domech. Podle záznamů v kronikách se vyučovalo poprvé v myslivně č. 36 v tehdejší Theodorově, posléze v Bohdanově na č. 35 a naposledy ve Velkém Rejci na č. 14.

V roce 1819 obec Velkého Rejce a Theodorova uznala nutnost zřídit vlastní školní budovu, a proto byla v roce 1820 vystavěna na zakoupeném pozemku ve Velkém Rejci jednotřídní obecní škola. Byla to přízemní budova s jednou učebnou a jednou světnicí pro učitele. Jelikož tato budova nevyhovovala tehdejšími požadavkům, byla v roce 1853 přestavěna na jednopatrovou budovu. Stávající školní budova pod č. 49 měla tyto místnosti: Přízemí - dvě světnice, kuchyň, komora, sklípek a chlév. První patro - jedna učebna a jedna malá světnice pro učitele. Dvůr - dřevěná kůlna, chlívek pro drůbež a černý dobytek.

Udržovat školní budovu v dobrém stavu náleželo obci. Stejně jako i v jiných obcích, bohužel i zdejší škola mnoho dobrovolníků pro údržbu školy neměla. Pro školní rok 1886/87 byly vyrobeny nové školní lavice truhlářem Františkem Maňkou z Velkého Rejce. V učebně byla také položena nová podlaha stolářem p. Lachnetem ze Zvole. V roce 1888 na základě nařízení okresní školní rady měla být zbudována při zdejší škole letní tělocvična. Byla zakoupena část zahrady od rolníka Antonína Žáka z Velkého Rejce. Mimo to upravila místní školní rada na téže pozemku zahrádku pro pěstitelské účely a ohradila ji plotem.

Ve školním roce 1891/92 se před školou zpevnil potok vyzdáním koryta a byl opatřen dvěma mosty. Zbudoval se nový dřevník, zakoupila se dvojice nová kamna a zhotovila se ventilace.

Na základě schůze místní školní rady byla v prosinci roku 1894 podána obcí Velký Rejc žádost k císařské královské zemské školní radě o rozšíření zdejší školy. Žádosti bylo vyhověno a povoleno rozšířit zdejší školu na obecní školu dvojtřídní. Přestavba školy měla být dokončena pro školní rok 1897/98, ale bohužel neúspěšně. Obce nebyly bohaté a zdejší občané neměli chuť se do takové akce pouštět. Přesto se ve vesnicích začalo horlivě mluvit o škole a v říjnu 1897 byly na obecním zasedání Velkého Rejce a Theodorova předloženy nákresy a plány od stavitele Jana Kunčary ze Zvole. V listopadu zasedaly obecní výbory obou obcí s místní školní radou a dohodli se na výstavbě školy. Tato stavba se stala veřejnou držbou. Vedl ji František Brázda ze Zábřehu. Přestavba byla vyčíslena na 7 800 zlatých. Byla započata na jaře 1898, pracovalo na ní cca 70 dělníků a v polovině června byla ukončena a předána císařské královské komisi ke schválení. Dozorem nad pracemi byla zvolena zvláštní komise v čele s Karlem Novotným z Velkého Rejce. Jindřich Novotný z Theodorova prováděl veškeré kovářské práce na přestavbě školy a v chodbě nad zadními dveřmi do železných kleští vryl tato slova: **„Tato škola postavena byla za starostů Jana Loučného z Velkého Rejce a Františka Deutsche z Theodorova. Stavitel byl Fr. Brázda ze Zábřeha, Mistr byl Fr. Rybka. Školní úřad: František Smékal a Jan Kruš. Ankry dělal Jindřich Novotný. Já budu hnit a písmo žít.“** Potřebné nápisy ve škole provedl zdejší malíř a bývalý žák školy Karel Hajsjar. Během stavby se vyučovalo u Anny Jányšové v hostinci ve Velkém Rejci. Správce školy bydlel u rolníka Františka Klemše ve Velkém Rejci. K uhrazení poloviny nákladů na stavbu si obec Theodorov vypůjčila u svých občanů na dobu 5 let a obec Velký Rejc si vzala hypotéku na 27,5 let u Hypoteční banky markrabství moravského.

Škola po přestavbě měla tyto místnosti: V přízemí - dvě světnice, kuchyň, prádelna a komora pro nadučitele, byt pro podučitele o dvou světnicích a záchody. První patro - dvě učebny, kabinet na učební pomůcky a záchody. Dvůr - přepažená kůlna, chlív pro drůbež a černý dobytek.

Budova školní byla 21. srpna 1898 slavnostně posvěcena děkanem ze Zvole Vincencem Tesařem. V červenci roku 1905 byla zhotovena Josefem Kepprtem, studnařem z Drozdova, studna s pumpou, která měla hloubku 7,5m. Studnu škola postrádala 85 let.

Další řada oprav a úprav provedená uvnitř školy a v jejím okolí:

1911	Vydlážděn prostor před školou.
------	--------------------------------

1923	Vybudován vjezd na šk. dvůr zezadu, začalo se dopravovat dříví a vyvážet exkrementy ze septiku. Do té doby se vše nosilo přes budovu.
1932	Dány nové trámy se zásypem ve stropěch, v bytě nové podlahy a nová šamotová kamna.
1947	Proveden nátěr školy a překlenutí potoku před školou.
1949	Zbudována přezouvárna (šatna).
1950	Částečná oprava bytu, rozšířena zahrádka před školou, upravena podezdívka a sloupky pro drátěný plot.
1951	Natřena všechna okna na škole, zahrádka opatřena drátěným plotem.
1956	Výměna vnitřní inst. el. sítě, zavedeno zářivkové osvětlení do tříd a osvětlení na půdu, do sklepa a na dvůr.
1959	Natřena fasáda, opraven septik.
1960	Vyměněno šest oken.
1963	Ve dvoře vyměněny okapové žlaby a provedena oprava střechy.
1965	1. 9. se nově otevřela kuchyň, začala vařit pro děti MŠ a ZŠ. Do té doby se stravovaly doma. Jídelna byla vybavena 8 stoly a 50 židlemi. Později bylo na betonovou podlahu položeno linoleum, stěny obloženy lisovanou dřevotřískou do výšky 1,2 m. Na šk. zahradě v sadě zhotoveny dvě kovové brány a dřevěný plot vyměněný za drátěný.
1966	Vyměněna podlaha v 1. třídě. Před školou kolem záhonů zabudovány obrubníky, postaven dlážděný chodník a zbudovány přechody pro chodce před školou a jídelnou.
1967	Ve škole zbudován vodovod a nová přepadová jímka.
1969	Vyměněny všechny okna do ulice, všechny dveře, nová fasáda z ulice, nové podlahy na chodbě a záchodech, na schodiště položeno linoleum - úpravy v akci „Z“, odpracováno 2 600 hodin.
1970-71	Zbudováno ústřední topení, nová elektroinstalace a zabudovány ohříváče vody, postaven 13 m vysoký komín, kotelna, kůlna na palivo, zhotovena plechová střecha – úpravy v akci „Z“ odpracováno 5 500 hodin. Celkové finanční náklady se vyšplhaly na 500 000 Kčs. V dalších letech byla chodba v přízemí obložena a vyměněna střecha nad budovou školy.
1974	Zbudována družina mládeže. Vznikla nová šatna přepažením chodby u dveří na dvůr.
1984	Z bytu získaná místnost pro družinu, upravena na hernu. Položen koberec. Z další části bytu zbudován kabinet.
1991	Do školy zaveden telefon.
1995	Oprava jídelny, do školy na okna namontovány žaluzie a provedeny opravy kotelny.
1997-98	Opraveno sociální zařízení pro chlapce a dívky, WC pro učitele, místnosti pro uklízečku. Byla vyměněna podlahová krytina v celé škole, položeno nové linoleum.
2001-02	Zakoupen a zapojen plynový kotel, stávající kotel na tuhá paliva ponechán.

2013	Výměna všech oken a dveří, zateplení obvodových stěn a soklu budovy, zateplení stropních konstrukcí, nová fasáda, výměna střešní konstrukce a krytiny, nové nerezové komíny a kotel na dřevoplyn.
------	---

Školní kroniky obecné školy ve Velkém Rejci byly vedené až od školního roku 1883/84, kdy kroniku začal psát nový správce školy

Valentin Fridrich. V této době byla škola jednotřídní a vyučoval zde jeden učitel. Byl v pořadí devátým uváděným učitelem školy od jejího vzniku v roce 1820. Za prvního učitele zdejší obecné školy uvádějí

písemné zmínky N. Goldu. Vyučovalo se v jazyku českém a ve škole bylo celodenní vyučování. 1. září 1898 byla škola rozšířena na školu obecnou dvojtřídní a ve škole začal vyučovat kromě správce školy i podučitel. Od školního roku 1883 se v kronikách uvádí, že škola měla zavedenou učitelskou a žákovskou knihovnu. Vybírání školního bylo pro žáky z Velkého Rejce zrušeno od 1. ledna 1906 a pro žáky z Theodorova od 1. ledna 1909. Náboženství se vyučovalo dvě hodiny týdně, na které docházel do školy kaplan ze Zvole. Děti byly vyznání římskokatolického. Od 24. prosince 1887 se každým rokem držela tradice slavnostního vánočního stromku. Pod nazdobeným stromkem děti zarecitovaly básničky, zazpívaly vánoční písně a koledy a měly nacvičené krátké scénky. Na slavnost přispěla jak obec Velkého Rejce tak i Theodorova. Od školního roku 1895/96 se pravidelně na konci roku konala v prostorách školy výstava žákovských prací. Odpoledne po slavnostní bohoslužbě se konalo rozloučení se školním rokem v zahradě Františka Hányše. V roce 1908 byl založen fond pro chudé žáky, který se jmenoval „Jubilejní fond“. Z tohoto fondu byly zaopatřeny školní potřeby pro chudé žáky obecné školy ve Velkém Rejci. Během každého školního roku byly pořádány učiteli pro žáky školní exkurze, kulturní představení, návštěvy výstav a výlety do blízkého okolí. Pěší výlety se konaly v okolí obce.

Následkem 1. světové války velice trpěla docházka dětí ve škole, protože povoláním mužů musely děti doma pomáhat s hospodářskými pracemi. Od ledna 1915 probíhalo vyučování polodenně, od školního roku 1916/17 do listopadu 1918 vypomáhala pěstounka. Ve školním roce 1915/16 došlo k velkému nárůstu dětí povinných školní docházkou navštěvujících místní školu, bylo to způsobeno přistěhováním uprchlíků z Istrie. Žáci školy společně s učiteli pořádali během války různé akce pro humanitární účely. Sušili ostružinové, jahodníkové a jitrocelové listy, borůvky a hřiby. Pletli vlněné ponožky, nátepničky, a ochranné kukly. Ze starého novinového papíru žáci zhotovili papírové podešve.

Od roku 1918 byl také školní rok zahájen 1. září a ukončen koncem června. Během školních let se pravidelně konaly slavnosti. Od školního roku 1921/22 bylo povoleno na škole vyučovat kromě katolického náboženství i československé náboženství, které se vyučovalo do června 1939. Od školního roku 1941/42 bylo jakékoliv náboženství prohlášeno za nepovinný předmět.

Během školních roků se konaly výlety, poučné vycházky. Ve školním roce 1924/25 učitelé školy uspořádali dvoudenní výlet do Prahy. Zájem o výlet u dětí byl veliký, ale jen málo rodičů pochopilo snahu učitelů, a proto ze školy jelo jen 12 dětí. V průběhu školních let bylo zahráno žáky několik divadelních her.

Ve školním roce 1925/26 byla velmi špatná docházka dětí do školy, která nebyla zapříčiněna nemocemi, ale naprostou netečností mnohých rodičů, kteří se nechali upomínkami a domluvami uhánět k plnění svých povinností. Pouze mírností učitelů nedošlo k potrestání rodičů. Od školního roku 1930/31 byla zavedena rodičovská sdružení, kde se rodiče seznamovali s prospěchem a chováním svých dětí.

Během II. světové války nebyla škola zabrána a vyučování v ní probíhalo pravidelně. Jen pro nedostatek učitelů se vyučovalo jako ve škole jednotřídní. Ve válečných školních letech a o prázdninách žáci sbírali starý materiál, léčivé byliny a pěstoval se bourec morušový. Žáci také procházeli brambory a hledali mandelinku bramborovou. Následkem blížící se fronty bylo 2. května 1945 zastaveno vyučování. V první třídě byli umístěni němečtí vojáci. Dne 8. května byla obec Rájec zabrána osvobozujícím vojskem Rudé armády a na škole se objevil místo německého nápisu „Schule“ nápis český „Česká škola“ a pod ním ruský. Budova školy neutrpěla při přechodu vojsk žádnou škodu. Ubytováním německých vojáků byla jen značně znečištěna. Po odchodu byla budova řádně vyčištěna a vyučování pokračovalo v obou třídách. Od 19. května se začalo učit jako ve škole dvoutřídní.

Od školního roku 1950/51 začala pracovat pionýrská organizace. Zpočátku se potýkala s nepochopením rodičů, a proto měla malý počet členů. Ale i přesto měli pionýři vždy připraveny kulturní vložky na společenských oslavách školy a obce. Od téhož školního roku byla nově zavedena žákovská knížka. Od školního roku 1974/75 začala na škole pracovat školní družina mládeže.

Žáci se zúčastnili i nácviu celostátních spartakiád, byli členy tělovýchovné jednoty Sokol a dorostu Československého Červeného Kříže.

V roce 1967/68 byla pro malý počet dětí zřízena jednotřídka, kterou vedl Jaroslav Sigmund. V 80. letech 20. století ubývalo dětí na školách a to byl důvod, proč ministerstvo školství chtělo zrušit malotřídní školy. Školu v Rájci pomohl zachránit návrh MNV Zvole, který navrhl vytvořit kooperaci mezi zvolskou a rájeckou školou. Zvole měla dětí dostatek. Bylo umožněno na obou školách vyučovat v každé třídě jen jeden ročník. Tato spolupráce probíhala od školního roku 1984 /1985 do června roku 1996.

Ve školním roce 1996/97 se stala základní škola v Rájci dvoutřídní se čtyřmi postupovými ročníky. Od školního roku 1997/98 je rájecká škola dvoutřídní s pěti postupovými ročníky.

Období	Šk. rok s nejvyšším počtem žáků	Šk. rok s nejnižším počtem žáků
1878 - 1918	1915/1916 – 118 žáků	1877/1878 – 73 žáků
1918 - 1945	1920/1921 – 116 žáků	1938/1939 – 47 žáků
1945 - 1989	1950/1951 – 58 žáků	1967/1968 – 21 žáků
1989 - 2020	1992/1993 – 41 žáků	2020/2021 – 12 žáků

Nejnižší a nejvyšší počty žáků v jednotlivých obdobích.

Čtvrtý školní rok je rájecká škola pro malý počet žáků vedena jako jednotřídní.

Vytrvalostní závod koní 2020

Pod záštitou jezdeckého centra v Zábřehu, Stáje Kyselý Zábřeh, proběhla v sobotu 29. srpna organizovaná akce - Vytrvalostní závod koní 2020. Kolem 40 koní závodilo na převážně lesních katastrech obcí Zvole, Rájec a Arcibiskupských lesů a statků Olomouc, s. r.o..

Proběhla akce Uklidíme Réc.

V sobotu 19. září proběhla úklidová akce Uklidíme svět, uklidíme Česko - Uklidíme Réc, při níž skupina dobrovolníků uklidila odpady v katastru obce Rájec.

Zahájení 11. ročníku ŠHL

11. ročník ŠHL byl oficiálně zahájen v sobotu 12. září. Do letošního ročníku se přihlásilo 11 týmů a hrát se bude opět dvoukolovým herním systémem, každý s každým, tj. 20 zápasů na tým. Do soutěže se zapsalo celkem 302 hráčů a brankářů, z toho jsou 4 nováčci. Během soutěžní přestávky před uzávěrkou přihlášek došlo celkem ke 2 přestupům.

Datum utkání	Mužstva	Skóre
13. 9. 2020	SK Rájec – HC Draci Libina	6 : 5
27. 9. 2020	SK Rájec – HC Sifoni Mohelnice	3 : 1

Připravované akce

5. prosince Mikulášská nadílka (dle aktuálních podmínek)

Svoz komunálního odpadu ve IV. čtvrtletí 2020

Ve svozovém plánu komunálního odpadu je zahrnut i svoz tetrapaků a plastů.

3. listopadu

1. prosince

22. prosince

Společenská kronika

Blahopřejeme

občanům, kteří se v těchto měsících dožívají 60, 65, 70, 75, 80 a více roků. Přejeme Vám do dalších let hodně zdraví, spokojenosti a rodinné pohody.

říjen

Johnová Božena
Nevtipová Alena
Šteigl Antonín
Hányšová Eliška
Deutschová Milada
Ptáček Stanislava
Koruna Stanislav

listopad

Faltýnek Pavel
Galo Viliam

prosinec

Puchr Ferdinand
Loučná Marie
Brauner Zdeněk
Benešová Helena

Obec Rájec

Projekt pořízení, rekonstrukce, oprava požární techniky a nákup vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů obce Olomouckého kraje na rok 2020.

V roce 2020 Obec Rájec řešila věcné vybavení a opravu vozidla pro JSDH – pro případ zásahu při nenadálých událostech.

Usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje č. UZ/20/54/2020 ze dne 20.4.2020 bylo schváleno poskytnutí finančního příspěvku na pořízení prostředků na vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů Rájec zřízené příjemcem.

Projekt předpokládá výdaje 50.000,- Kč spolufinancovaný Olomouckým krajem ve výši 22.000,- Kč a podílu obce Rájec ve výši 28.000,- Kč.

Užití publicity a loga Olomouckého kraje a jeho umístění
<http://rajec.zabrezsko.cz>

Obec Rájec

Obnova kulturních památek Olomouckého kraje v roce 2020.

V roce 2020 obec Rájec řeší restaurování Nejsvětější Trojice.

Usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje č. UZ/20/33/2020 ze dne 20. 4. 2020 bylo schváleno poskytnutí dotace z rozpočtu Olomouckého kraje.

Projekt předpokládá celkové výdaje 224.250,- Kč spolufinancovaný Olomouckým krajem ve výši 100.000,- Kč a podílu obce Rájec ve výši 124.250,- Kč.

Užití publicity a loga Olomouckého kraje a jeho umístění
<http://rajec.zabrezsko.cz>

Uzávěrka příspěvků do příštího čísla OBČASNÍKU je stanovena na 1. 12. 2020

OBČASNÍK OBCE RÁJEC vydává jen v elektronické podobě Obec Rájec, Rájec 98, 789 01 Zábřeh, IČO: 00303267. Číslo vydání 2/2020, den vydání 13.10.2020. Úřední hodiny: pondělí a středa 8.00 - 12.30, 13.00 - 17.00. Kontaktní informace: Tel.: +420 583 416 920 URL: <http://rajec.zabrezsko.cz/> E-mail: obec.rajec@seznam.cz. Graf. úprava a korekce: Zábřežská tiskárna, Petra Malá, www.zabrezska.mypage.cz. Návrhy, připomínky a příspěvky je možné zasílat na E-mail: obcasnik.rajec@seznam.cz